

de toespraak van Petrus op de Pinksterdag (2)

Opbouw van de toespraak van Petrus:

- 14-15 oproep: Joodse mannen
- 16-21 aanhaling van *Joël 2*
uitgieten van de geest van God
- 22-24 oproep: Israëlitische mannen
- 25-28 aanhaling *Psalm 16 en 132*
de opstanding van Christus
- 29-33 oproep: mannenbroeders
en toelichting op David de profeet
- 34-36 aanhaling *Psalm 110*
de hemelvaart van Christus

Handelingen 2

¹² En zij zijn allen ontsteld, en zij waren verbijsterd, en zij zeggen, de een tot de ander: Wat heeft dit te betekenen?

- naar aanleiding van het voorgaande
- pelgrims uit heel de wereld waren bijeen en hoorden de discipelen in hun eigen talen spreken

Handelingen 2

¹² En zij zijn allen ontsteld, en zij waren verbijsterd, en zij zeggen, de een tot de ander: Wat heeft dit te betekenen?

¹³ Maar anderen zeiden spottend: Zij zijn barstensvol zoete wijn.

¹⁴ En Petrus staande, samen met de elf,

Verhief zijn stem, en hij sprak tot hen:

Mannen, Joden, en allen, die in Jeruzalem wonen,

laat dit aan jullie bekend zijn, en neem mijn uitspraken ter ore.

¹⁵ Want dezen zijn niet dronken, zoals jullie dat opvatten, want het is het derde uur van de dag.

¹⁶ Maar dit is wat uitgesproken is door de profeet Joël:

Handelingen 2

¹⁷ En het zal zijn in de laatste dagen, zegt God, dat Ik zal uitgieten van mijn geest op alle vlees; en jullie zonen en jullie dochters zullen profeteren, en jullie jongelingen zullen gezichten zien, en jullie ouderen zullen dromen dromen:

¹⁸ en op mijn slaven en op mijn slavinnen zal Ik in die dagen van mijn geest uitgieten, en zij zullen profeteren.

¹⁹ En Ik zal wonderen geven in de hemel boven, en tekenen op de aarde beneden: bloed, en vuur, en rookdamp.

²⁰ De zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, voordat de grote en verschijnende dag van de Heer komt.

²¹ En het zal zijn, dat ieder die de naam van de Heer aanroept, gered zal worden.

Handelingen 2

²² Mannen, Israëlieten, hoor deze woorden: Jezus, de Nazoreeër, een man, die voor jullie is aangetoond, dat Hij van God afkomstig is, met machten en wonderen en tekenen, die God door Hem in jullie midden doet, zoals jullie zelf weten...

- Zoals ook later Paulus zou verklaren voor Festus en Agrippa:

Handelingen 26

²⁶ Want de koning weet van deze dingen, tot wie ik ook vrijmoedig spreek, want ik ben er van overtuigd, dat niets van dit door hem onopgemerkt is; want dit is immers niet in een uithoek geschied.

Handelingen 2

²² Mannen, Israëlieten, hoor deze woorden: Jezus, de Nazoreeër, een man, die voor jullie is aangetoond, dat Hij van God afkomstig is, met machten en wonderen en tekenen, die God door Hem in jullie midden doet, zoals jullie zelf weten,

²³ deze, in de bepaalde raad en voorkennis van God overgegeven, hebben jullie omgebracht, door Hem door handen van wettelozen vast te nagelen.

²⁴ God doet Hem opstaan, de barensweeën van de dood ontbonden hebbende, omdat het niet mogelijk was, dat Hij door hem werd vastgehouden.

Handelingen 2

²⁵ Want David zegt van Hem: Ik zag de Heer voortdurend voor mij, voor mijn ogen, aangezien Hij aan mijn rechterhand is, opdat ik niet bewogen wordt.

²⁶ Daarom werd mijn hart blij gemaakt, en jubelt mijn tong. Ja, ook zal mijn vlees een rustplaats vinden in hoop,

²⁷ omdat u mijn ziel niet in de steek zal laten in het dodenrijk, noch zult u geven dat uw rechtschapene ontbinding waarneemt.

²⁸ U maakt aan mij de wegen van het leven bekend. U zult mij vervullen van blijheid met uw aangezicht.

...

- niet overgelaten aan het dodenrijk, geen ontbinding zien, wegen van leven = opstanding!

Handelingen 2

²⁹ Mannen broeders, het is mij geoorloofd met vrijmoedigheid tot jullie te zeggen aangaande de aartsvader David, dat hij, en overleden is, en werd begraven, en zijn graftombe is onder ons tot op deze dag.

- David spreekt over “*ik*” en “*mijn*”
- en zegt dat hij niet in de steek gelaten zou worden in het dodenrijk en ontbinding zou zien
- maar: *dat kan niet over hemzelf gaan*

Handelingen 2

³⁰ Omdat hij, dan, een profeet was, en dat hij wist, dat God met een eed aan hem gezworen had, dat Hij iemand uit de vrucht van zijn lende op zijn troon zou doen zitten,

- Ps.132:11
- David is een *profeet*
- en hij *wist* dat, zie ook volgende vers

prophEtEs	oun	huparchOn	kai	eidOs	hoti	horkO	Omosen	autO	ho	
profeet	dan	zijnde	en	waargenomen-hebbende	dat	met-eed	-(hij)-zweert	aan-hem	de	
theos	ek	karpou	tEs	osphuos	autou	kathisai	epi	ton	thronon	autou
God	van-uit	vrucht	van-de	lende	van-hem	te-doen-zitten	op	de	troon	van-hem

Handelingen 2

³¹ Zo heeft hij, dit voorziende, gesproken over de opstanding van de Christus, dat Hij niet in het dodenrijk in de steek werd gelaten, noch Zijn vlees ontbinding heeft gezien.

- David heeft als profeet vooruitgezien

proidOn elalEsen peri tEs anastaseOs tou christou hoti oute
tevoren-waarnemende -hij-spreekt aangaande de opstanding van-de Christus dat noch

egkateleiphthE eis hadEn oute hE sarx autou eiden diaphthoran
-hij-werd-in-de-steek-gelaten tot-in dodenrijk noch het vlees van-hem -(zij)-nam-waar ontbinding

Handelingen 2

³² Deze Jezus heeft God doen opstaan,
waarvan wij allen getuigen zijn.

- slechts 50 dagen daarvoor
- de opgewekte Christus is *gezien*
door vele getuigen (1 Kor.15:5-8)

touton ton iEsoun anestEsen ho theos hou pantes hEmeis esmen martures
deze de Jezus ¬(hij)-doet-opstaan de God van-welk allen wij |(wij)-zijn getuigen

Handelingen 2

³³ Hij dan, aan de rechterhand van God verhoogd zijnde, en bovendien de belofte van de heilige geest van de Vader ontvangen heeft, giet dit uit, wat jullie, én zien, én horen.

- definitief en demonstratief bij Zijn hemelvaart, 10 dagen eerder (1:9-10)

tE dexia oun tou theou hupsOtheis
in-de rechter-hand dan van-de God |verhoogd-wordende

Handelingen 2

³³ Hij dan, aan de rechterhand van God verhoogd zijnde, en bovendien de belofte van de heilige geest van de Vader ontvangen heeft, giet dit uit, wat jullie, én zien, én horen.

- Hij ontving die beloofde geest, (Jes.11:2; 61:1)
- Hij ontving opstandingsleven en werd *gezalfd* met geest
- op de dag van de opstanding ontvingen de discipelen heilige geest (Joh.20:22)
- op de Pinksterdag werd deze demonstratief uitgestort

Handelingen 2

³⁴ Want David is niet omhoog gegaan naar de hemelen,

- David stierf “en zijn graf is onder ons tot op deze dag” (:29)
- David zegt dat hij niet in de steek gelaten zou worden in het dodenrijk en ontbinding zou zien
- maar dat ging niet over David, maar over *de Zoon van David*
- zo ook het volgende citaat

ou gar dauid anebE eis tous ouranous
niet want David -(hij)-ging-omhoog tot-in de hemelen

Handelingen 2

³⁴ Want David is niet omhoog gegaan naar de hemelen, maar hij zegt zelf: De Heer zei tegen mijn Heer: Zit aan mijn rechterhand, ³⁵ totdat Ik jouw vijanden zal plaatsen tot een voetbank voor jouw voeten.

Psalm 110

¹ Van David. Een Psalm. JAHWEH zegt tot mijn Heer: Zit aan mijn rechterhand, totdat Ik jouw vijanden als een voetenbank voor jouw voeten stel.

legei de autos eipen [ho] kurios tO kuriO mou kathou ek dexiOn mou
|hij-zegt echter zelf -(hij)-zei de Heer tot-de Heer van-mij |zit~! van-uit rechter-kanten van-mij

heOs an thO tous echthrous sou hupopodion tOn podOn sou
totdat ook-maar |dat-ik-plaats de vijanden van-jou voetbank van-de voeten van-jou

Handelingen 2

³⁴ Want David is niet omhoog gegaan naar de hemelen, maar hij zegt zelf: De Heer zei tegen mijn Heer: Zit aan mijn rechterhand, ³⁵ totdat Ik jouw vijanden zal plaatsen tot een voetbank voor jouw voeten.

- meest aangehaalde tekst uit OT in NT

Handelingen 2

³⁴ Want David is niet omhoog gegaan naar de hemelen, maar hij zegt zelf: De Heer zei tegen mijn Heer: Zit aan mijn rechterhand, ³⁵ totdat Ik jouw vijanden zal plaatsen tot een voetbank voor jouw voeten.

- David is niet opgevaren naar de hemelen
- maar JAHWEH zei tegen *David's Heer*:
“zit aan Mijn rechterhand”
- ook Psalm 110 gaat dus over Christus

Mattheüs 22

- ⁴¹ En de Farizeeën zijn verzameld, en Jezus stelt aan hen een vraag,
⁴² en Hij zegt: Wat is jullie mening over de Christus? Wiens zoon is Hij?
Zij zeggen tegen Hem: van David.
- ⁴³ Hij zegt tegen hen: Hoe dan, noemt David, in geest,
Hem Heer, als hij zegt:
- ⁴⁴ De Heer zei tegen mijn Heer: Zit aan mijn rechterhand,
totdat Ik jouw vijanden tot een voetbank onder jouw voeten plaats.
- ⁴⁵ Indien dan, David Hem Heer noemt, hoe is Hij dan zijn zoon?
- ⁴⁶ En niemand kon Hem een woord antwoorden, en ook durft niemand
meer, vanaf die dag, Hem een vraag te stellen.

Handelingen 2

³⁴ ... De Heer zei tegen mijn Heer: Zit aan mijn rechterhand,
³⁵ totdat Ik jouw vijanden zal plaatsen tot een voetbank
voor jouw voeten.

- Christus is *opgewekt*
- Hij is verhoogd en *gezet aan Gods rechterhand*
- die positie zou Hij ontvangen *vóórdát* Hij zou gaan heersen
- nú is Hij *priester naar de ordening van Melchizedek (Ps.110:4)*

Handelingen 2

³⁴ ... De Heer zei tegen mijn Heer: Zit aan mijn rechterhand,
³⁵ totdat Ik jouw vijanden zal plaatsen tot een voetbank
voor jouw voeten.

- het *zitten* van Christus aan Gods rechterhand is *tijdelijk*
- Davids Heer is verborgen
- spreekt van deze huidige tijd

Handelingen 2

³⁴ ... De Heer zei tegen mijn Heer: Zit aan mijn rechterhand,
³⁵ totdat Ik jouw vijanden zal plaatsen tot een voetbank
voor jouw voeten.

- de heerschappij van Christus!

1 Korinthe 15

²⁵ Want Hij moet als Koning heersen,
totdat Hij al zijn vijanden onder zijn voeten heeft geplaatst.

Handelingen 2

³⁶ Laat, dan, het gehele huis van Israël zeker weten, dat God Hem, en Heer, en Christus maakt, deze Jezus, die jullie kruisigden.

Verzekerd, want:

- door God aangetoond met machten, wonderen en tekenen (:22)
- voorzegd in de Schriften
- vele getuigen

asphaOs oun ginOsketO pas oikos israEl
op-verzekerde-wijze dan |laat-hem-weten ! alle huis van-Israël

Handelingen 2

³⁶ Laat, dan, het gehele huis van Israël zeker weten, dat God Hem, en Heer, en Christus maakt, deze Jezus, die jullie kruisigden.

- 10 dagen daarvoor verhoogd: Davids Heer

hoti kai kurion auton kai christon epoiEsen ho theos touton ton iEsoun hon humeis estaurOsate
dat en Heer hem en Christus -(hij)-maakt de God deze de Jezus die jullie -(jullie)-kruisigen

Handelingen 2

³⁶ Laat, dan, het gehele huis van Israël zeker weten, dat God Hem, en Heer, en Christus maakt, deze Jezus, die jullie kruisigden.

- 10 dagen daarvoor verhoogd: Davids Heer
- 50 dagen daarvoor opgewekt en gezalfd met geest

hoti kai kurion auton kai christon epoiEsen ho theos touton ton iEsoun hon humeis estaurOsate
dat en Heer hem en Christus -(hij)-maakt de God deze de Jezus die jullie -(jullie)-kruisigen

Handelingen 2

³⁶ Laat, dan, het gehele huis van Israël zeker weten, dat God Hem, en Heer, en Christus maakt, deze Jezus, die jullie kruisigden.

- 10 dagen daarvoor verhoogd: Davids Heer
- 50 dagen daarvoor opgewekt en gezalfd met geest
- 53 dagen daarvoor gekruisigd

hoti kai kurion auton kai christon epoiEsen ho theos touton ton iEsoun hon humeis estaurOsate
dat en Heer hem en Christus -(hij)-maakt de God deze de Jezus die jullie -(jullie)-kruisigen

Handelingen 2

³⁷ En zij hoorden dit, en zij werden diep in hun hart getroffen.
En zij zeiden tot Petrus en tot de overige apostelen:
Wat zullen wij doen, mannen, broeders?

Handelingen 2

³⁸ En Petrus zei tot hen: Bezin je, en laat een ieder van jullie gedoopt worden op de naam van Jezus Christus, tot bevrijding van jullie zonden, en jullie zullen het geschenk van de heilige geest in ontvangst nemen.

petros de pros autous metanoEsate [phEsin] kai baptisthEtO hekastos humOn epi tO onomati iEsou
Petrus echter naar-toe hen -bezint-je! hij-zegt-met-nadruk en laat-hem-gedoopt-woorden! ieder van-jullie op de naam van-Jezus

christou eis aphesin tOn hamartiOn humOn kai lEmpsesthe tEn dOrean tou hagiou pneumatou
Christus tot-in vergeving van-de zonden van-jullie en jullie-zullen-in-ontvangst-nemen~ het geschenk van-de heilige geest

Handelingen 2

³⁹ Want voor jullie is de belofte, en voor jullie kinderen, en voor al degenen, die ver weg zijn, zovelen als de Heer, onze God, tot zich zal roepen.

- eerst zou Israël tot bekering komen en via Israël de volkeren

humin gar estin hE epaggelia kai tois teknois humOn kai pasin tois eis makran
voor-jullie want |(zij)-is de belofte en voor-de kinderen van-jullie en voor-alle degenen tot-in ver-weg

Esther 9

²⁰ En Mordechai schreef deze dingen en zond brieven tot al de Joden, *die dichtbij en die veraf zijn*, in al de provincies van koning Ahasveros,

Daniël 9

⁷ Bij U, JAHWEH, is rechtvaardigheid, maar bij ons een beschaamd gezicht, zoals vandaag, bij elke man van Juda, bij de inwoners van Jeruzalem, en bij geheel Israël, *hen die dichtbij en die veraf zijn*, in al de landen waarheen U hen verdreven hebt om hun krenking waarmee zij U krenkten.

Handelingen 2

³⁹ Want voor jullie is de belofte, en voor jullie kinderen, en voor al degenen, die ver weg zijn, zovelen als de Heer, onze God, tot zich zal roepen.

Joël 2

³² En het zal zijn, dat ieder die de naam van JAHWEH aanroept, zal ontsnappen, want op de berg Sion en in Jeruzalem zal ontkoming zijn, zoals JAHWEH zegt.

En tot de ontkomenen zullen zij behoren, die JAHWEH roept.

hosous an proskalesEtai kurios ho theos hEmOn
zovelen-als ook-maar |dat-hij-tot-zich-zal-roepen~ Heer de God van-ons